

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **P. C. s.r.o.**, so sídlom v B., A. č. 2/A I.: X., v dovolacom konaní právne zastúpenej Advokátskou kanceláriou V., s.r.o., so sídlom v B., K. č. 18, proti povinnému **E. B., N.. X.**, trvale bytom Z V., R. J. č. X., o vymoženie **1 659,70 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 13 Er 337/2013, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16 CoE 135/2013 zo dňa 26. septembra 2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Povinnému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Zvolen uznesením zo dňa 10. júna 2013 č. k. 13 Er 337 2013-13, zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Konštatoval, že exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok **Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Rozhodcovská, arbitrážna a mediačná a.s., ktorý bol vydaný 2. 3. 2012 pod sp. zn. IIB12100096**. Podkladom pre vydanie rozhodcovského rozsudku bola zmluva o úvere, ktorú dňa 2. 4. 2007 uzatvoril právny predchodca oprávnenej s povinným.

V zmysle návrhu oprávnenej na vykonanie exekúcie oprávnená navrhla súdu, aby poveril súdneho exekútora na vymoženie sumy vo výške 1 659,70 € spolu s úrokmi vo výške 23,00 % p.a. zo sumy 1 659,70 € odo dňa 2.9.2010 do zaplatenia, úrokmi z omeškania vo výške 9,00 % p.a. zo sumy 1 659,70 € odo dňa 2.9.2010 do zaplatenia, sumou dlžných úrokov z omeškania vo výške 213,65 €, sumou dlžných úrokov z omeškania vo výške 596,63 €, dlžnými poplatkami 48,14 €, poplatkom za rozhodcovské konanie vo výške 100,72 € a trov exekúcie.

Z priložených listinných dôkazov mal okresný súd za preukázané, že rozhodcovský súd založil svoju právomoc spor medzi povinným a oprávnenou rozhodnúť na existencii rozhodcovskej doložky obsiahnutej v článku 11.2/b/ obchodných podmienok pre úver. Preto exekučný súd v prvom rade skúmal, či bola rozhodcovská doložka platne uzavretá. Vyslovil právny názor, že základnou podmienkou existencie rozhodcovskej doložky je jej písomná forma, ktorá je však zachovaná len v prípade, ak je táto doložka obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami, prípadne vo vzájomne vymenených listoch. Preskúmaním listinných dôkazov následne zistil, že nie je zrejmé, že by boli Obchodné podmienky pre úver zmluvnými stranami podpísané a datované. Na základe uvedeného konštatoval, že rozhodcovské konanie, ktorého výsledkom bol exekučný titul, sa uskutočnilo bez riadneho zmocnenia zo strany zmluvných strán a rozhodcovský rozsudok vydaný v takomto konaní nemôže byť riadnym exekučným titulom na vykonanie exekúcie. V dôsledku toho okresný súd považoval exekučný titul za materiálne nevykonateľný a absenciu tejto jeho vlastnosti za neodstrániteľnú prekážku brániacu vo vykonaní exekúcie.

V zákonnej lehote oprávnená podala odvolanie, ktoré odôvodnila tým, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a že účastníkovi konania – oprávnenej sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Uviedla, že v zmysle § 35 a § 37 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (ďalej iba „zákon o rozhodcovskom konaní“) právoplatný rozhodcovský rozsudok má rovnaké účinky ako rozsudok všeobecného súdu. Exekučný súd musí s takýmto rozsudkom nakladať rovnako ako s rozsudkom všeobecného súdu, v opačnom prípade by porušil zásadu rovnocennosti a neprípustne uplatnil rozdielny procesný postup. Exekučný súd nie je oprávnený posudzovať vecnú správnosť (skutkové a právne závery) rozsudku všeobecného súdu, ani rozsudku rozhodcovského súdu, nedisponuje právomocou rušiť, či meniť rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom.

Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením sp. zn. 16 CoE 135/2013 zo dňa 26. septembra 2013 napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil ako vecne správne (§ 219 ods. 1 O.s.p.). Konštatoval, že súd prvého stupňa správne postupoval, pokiaľ zisťoval, či úverová zmluva neobsahuje neprijateľnú podmienku. Túto otázku bol oprávnený riešiť bez ohľadu na to, či spotrebiteľ ako účastník rozhodcovského

konania využil všetky možnosti vyplývajúce mu zo zákona č. 244/2002 Z.z. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že rozhodcovská doložka v zmluve o úvere je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorá je v zmysle ustanovenia § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka (v znení platnom v čase uzavretia zmluvy) neplatná a že ustanovenie § 45 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní umožňuje exekučnému súdu ex offio skúmať nielen formálnu ale aj materiálnu stránku vykonateľnosti exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok rozhodnutia. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 224 ods. 1 v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.

Uznesenie odvolacieho súdu napadla oprávnená dovolaním, ktoré odôvodnila ustanoveniami § 237 písm. a/, d/, e/, f/ O.s.p. (a) teda, že sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkom konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom) a § 241 ods. 2 O.s.p. (a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci) a v zmysle ust. § 238 ods. (3) O.s.p., uviedla :

1.

“V tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, a teda bolo v súlade so zákonom rozhodnuté rozhodcovským rozsudkom“. Považovala za neprijateľné, aby exekučný súd poprel právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku a skúmal jeho materiálnu správnosť, rozhodcovské konanie, zmluvu, na základe ktorej bol vydaný.

Oprávnená tvrdila, že súd rozhodoval v tej istej veci, v ktorej sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, lebo bolo v súlade so zákonom rozhodnuté rozhodcovským rozsudkom. Taktiež je neprijateľné, aby súd poprel právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku nakoľko sa nepodal návrh na začatie konania o jeho zrušení, hoci podľa zákona bol potrebný. Pri splnení týchto podmienok sú teda rozhodcovské rozsudky vykonateľné rovnako ako rozsudky všeobecných súdov. Teda je tu prekážka „res iudicata“. Uvedeným konaním súdu dochádza k porušeniu článku 2 odsek 2 zákona č. 460/ 1992 Z.z., Ústavy SR.

2.

„Právomoc daná rozhodcovskému súdu vyplýva z rozhodcovskej doložky z priloženej úverovej zmluvy. Vzhľadom na to, že pôvodným veriteľom, v čase uzatvárania úverovej zmluvy, bola Poštová banka, a.s., v zmysle § 93b odsek 1 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, bola povinná ako banka ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy podľa § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o tom, že ich prípadné vzájomné spory z obchodov budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní stálym rozhodcovským súdom zriadeným podľa osobitného zákona 88k“.

V zmysle ustanovenia § 3 odsek 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, rozhodcovská zmluva zaväzuje aj právnych nástupcov strán, ak to zmluvné strany v rozhodcovskej zmluve nevylúčia. Vzhľadom na to, že to vylúčené nebolo, oprávnená nemala inú možnosť ako podať žalobu na rozhodcovskom súde v zmysle dohodnutej rozhodcovskej doložky Poštovou bankou, a.s. v zmysle § 93b odsek 1 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách. V zmysle ustanovenia § 4 odsek 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá telefaxom alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli. A teda rozhodcovská doložka dohodnutá vo Všeobecných obchodných podmienkach a v Obchodných podmienkach pre úver, bola dohodnutá riadne v súlade so zákonom, bola dohodnutá riadne.

Napadla aj právne závery súdov nižších stupňov o neprijateľnosti podmienky, za ktorú považovali súdy zmluvné dojednanie účastníkov o rozhodcovskej doložke uvedenej v zmluve o úvere. Vyslovila názor, že rozhodcovská doložka, ktorou sa všetky spory v súvislosti so zmluvou podriaďujú rozhodcovskému konaniu, nie je v zmysle smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1995 nekalou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve. Odňatie práva oprávnenej konať pred súdom sa odrazilo v tom, že uznesenia súdu prvého stupňa, ako aj odvolacieho súdu, neboli dostatočne odôvodnené. Namietala, že vo vzťahu k jej námietkam v odvolaní sa odvolací súd obmedzil len na ich citáciu, nepotvrdil a ani nepoprel opodstatnenosť jej tvrdení v odvolaní, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie, a k odňatiu možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

3.

Vzhľadom na to o, že zmluva o úvere bola uzatvorená pred 1.1.2008, teda pred novelizáciou Občianskeho zákonníka týkajúcou spotrebiteľských vzťahov, úprava Občianskeho zákonníka sa na predmetnú zmluvu o úvere nevzťahuje, nakoľko zákonník taxatívne vymedzoval, ktoré zmluvy možno považovať za spotrebiteľské, a teda sa táto úprava na tento typ zmluvy nevzťahuje.

Podľa viacerých rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (napríklad PL. ÚS 36/95) k imanentným znakom právneho štátu neodmysliteľne patrí aj požiadavka (princíp) právnej istoty a ochrany dôvery občanov v právny poriadok, súčasťou čoho je i zákaz spätného (retroaktívneho) pôsobenia právnych predpisov, resp. ich ustanovení. „K definujúcim znakom právneho štátu patrí aj zákaz retroaktivity právnych noriem, ktorý je významnou demokratickou zárukou u ochrany práv občana a ich právnej istoty“ (PL.ÚS 10/04). Zákaz retroaktivity je súčasťou ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky.“

Dôvodila ďalej ochranou dôvery občanov v právny poriadok, súčasťou čoho je i zákaz spätného (retroaktívneho) pôsobenia právnych predpisov, resp. ich ustanovení. „K definujúcim znakom právneho štátu patrí aj zákaz retroaktivity právnych noriem, ktorý je významnou demokratickou zárukou ochrany práv občanov a ich právnej istoty“ (PL.ÚS 10/04). Zákaz retroaktivity je súčasťou ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky. Uviedol, že ak je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu nie je vecne príslušný vo veci konať, či už ako súd vyššej inštancie, kasačný súd alebo súd konajúci o opravnom prostriedku, ale len ako tzv. exekučný súd. Poukázala na to, že exekučný súd nie je súdom, ktorý rozhoduje o opravných prostriedkoch voči exekučnému titulu a v exekučnom konaní nepreskúmava vecnú správnosť rozhodnutia, ktoré je exekučným titulom.

4.

Oprávnená dala do pozornosti uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. septembra 2011 sp. zn. 3 MCdo 11/2010, ktorým, ktorým Najvyšší súd Slovenskej republiky odôvodnil tým, že „Pokiaľ ide o spotrebiteľské zmluvy, treba uviesť, že preskúmanie správnosti rozhodcovského rozsudku exekučným súdom je možné, len pokiaľ ide o dôvod vedený v § 45 ods. 1 písm. c/ zákona č. 244/2002 Z. z. (rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom). Uviedla, že v obdobnej exekučnej veci Krajský súd v B., uznesením č. k. 18 CoE 633/2011-25 zo dňa 26. 6. 2012 zrušil uznesenie okresného súdu č. k. 23 Er/2074/2011-13, ktorým bola zamietnutá žiadosť o udelenie poverenia v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a vec vrátil súdu prvého stupňa. Ďalej uznesením č. k. 2CoE/292/2012-59 Krajský súd v Banskej Bystrici zrušil uznesenie Okresného súdu Lučenec č. k. 5Er/273/2011-43, ktorým bola zamietnutá žiadosť o udelenie poverenia z dôvodu, „...exekučný súd nesprávne vec právne posúdil, keď rozhodcovskú doložku považoval za spotrebiteľom vnútenú. Poukázala na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 192/06 z 3. novembra 2006, ktorý uvádza, ak súd rieši právnu otázku (tú istú alebo analogickú), ktorá už bola právoplatne vyriešená podstatne odchylným spôsobom bez toho, aby sa argumentačne vyrovnal so skoršími súdnymi rozhodnutiami, nekoná v súlade s princípom právnej istoty v zmysle čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a môže tým porušiť aj právo účastníka súdneho konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 335/06 z 30. októbra 2007. Aj nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 244/09 z 29. septembra 2009, uvádza, že výklad právnej normy vôbec nemôže siahať tak ďaleko, aby sa dostal do rozporu so znením, resp. so zmyslom vykladaného normatívneho textu. V takomto prípade by totiž už nešlo o výklad, ale o faktickú novelizáciu právnej normy.

„Iný nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. US 242/07 z 3. júla 2008 uvádza, že interpretácia zmlúv ako prejavu autonómnej normotvorby účastníkov súkromno-právnych vzťahov je zásadne úlohou všeobecných súdov, to však len pokiaľ všeobecné súdy nerozhodujú v extrémnom rozpore s obsahom súdneho spisu alebo v rozpore s princípom spravodlivosti, či arbitrárne.“

„Pokiaľ súd, konajúci v konaní je exekučný súd zásadne obsadený vyšším súdnym úradníkom, konajúcim na základe poverenia sudcu (§ 5 písmeno g/) obsadený vyšším nie je preto možné, aby ústavnú funkciu – rozhodovať spory ako súdny orgán – vykonávala osoba, ktorá sudcom nie je. Vzhľadom na skutočnosť, že exekučné konanie nie je klasickým súdnym konaním a nerozhoduje sa v takomto konaní už o veci samej, nie je a priori činnosť sudcu nevyhnutná.“ Exekučný súd teda posudzuje predložené dokumenty, ale nepreskúmava ich po stránke hmotnoprávnej ani procedurálnej, keďže na takýto postup nemá právomoc, a nie je oprávnený sám meritórne rozhodnúť. Inak povedané, ak exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok, na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu nie je vecne príslušný vo veci konať, či už ako súd vyššej inštancie, kasačný súd alebo súd konajúci o opravnom) prostriedku, ale práve a len ako tzv. exekučný súd.“

6.

Podľa názoru oprávnenej uvedeným konaním súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu jej bolo odňaté právo domáhať sa jej práva na uspokojenie jej pohľadávky v exekučnom konaní, nakoľko súd vyslovil bez zákonného dôvodu právoplatné a vykonateľné rozhodnutie vydané v súlade so zákonom za nevykonateľné. Za významnú považovala aj okolnosť, že Súdny dvor Európskej únie v žiadnom zo svojich rozhodnutí, týkajúcich sa výkladu smernice 93/13/ES o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, vo vzťahu k rozhodcovským doložkám v spotrebiteľskej zmluve, nevyslovil nekalosť takého dojednania per se, ale trvá na tom, že nekalosť môže byť daná len pri splnení niektorých podmienok. Ďalej namietala, že zákonodarca mal úmysel dať spotrebiteľom právo rozhodnúť sa, kde uplatnia svoje práva, a preto nie je namieste, aby súd nahrádzal vôľu spotrebiteľa, a to nezákonným zásahom do práv oprávnenej. Ak povinný nemá záujem na uplatňovaní si svojich práv, ak žiadnym spôsobom nenapravil vôľu napadnúť rozhodcovský rozsudok, považovala za absurdné, aby túto jeho vôľu nahrádzal súd. Bola toho názoru, že ak povinný svoju vôľu prejavil podpisom zmluvy, ktorá doložku obsahovala, súd svojím konaním zasiahol do práv oprávnenej, ako aj povinného slobodne prejaviť svoju vôľu.

Navrhla, aby dovolací súd uznesenie krajského súdu zmenil a poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie, alternatívne aby dovolací súd zrušil uznesenia súdu prvého a druhého stupňa a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Povinný sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno dovolaním napadnúť.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. V zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm.c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré napadla oprávnená dovolaním, nemá znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, dovolanie ale nesmeruje proti potvrdzujúcemu uzneseniu uvedenému v § 239 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p.

Dovolanie oprávnenej preto podľa ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Prípustnosť dovolania oprávnenej preskúmaval súd podľa § 237 O.s.p.

Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu) ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je zistenie, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Oprávnená nenamietala procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/, g/ O.s.p. a súd tieto ani nezistil.

Dovolateľka prípustnosť dovolania vyvodzovala z § 237 písm. a/, d/, e/ O.s.p., keď poukázala na prekážku nedostatku právomoci súdov, prekážku rei iudicatae a nedostatku návrhu na začatie konania.

Podľa § 7 O.s.p. ods. 1, 2, 3, v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány. V občianskom súdnom konaní súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci a rozhodujú o súlade všeobecne záväzných nariadení orgánov územnej samosprávy vo veciach územnej samosprávy so zákonom a pri plnení úloh štátnej správy aj s nariadením vlády a so všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú

a nerozhodujú o nich iné orgány. **Iné veci prejednávajú a rozhodujú sudy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon.**

Podľa § 8 O.s.p. ak sa má pred konaním na súde konať u iného orgánu môžu sudy konať len vtedy, ak nebola vec v takomto konaní s konečnou platnosťou vyriešená.

Podľa § 44 ods. 1, 2, 3 zák. č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov, exekútor, ktorému bol doručený návrh oprávneného na vykonanie exekúcie, predloží tento návrh spolu s exekučným titulom najneskôr do 15 dní od doručenia alebo odstránenia väd návrhu súdu (§ 45) a požiada ho o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. **Súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul;** ak ide o exekučné konanie vykonávané na podklade rozhodnutia vykonateľného podľa § 26 zákona č. 231/1999 Z.z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov, exekučný titul sa nepreskúma. **Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c/ a d/. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.** Ak je uznesenie, ktorým sa žiadosť zamietla, právoplatné, súd exekučné konanie aj bez návrhu zastaví. Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

Podľa § 159 ods. 3 O.s.p. len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova.

Súd preto konštatuje, že rozhodcovský rozsudok je preskúmaný z hľadísk vyjadrených v § 44 zákona o rozhodcovskom konaní a to aj čo do jeho materiálnej správnosti. Exekučný súd je pri postupe podľa § 44 zákona o rozhodcovskom konaní oprávnený hľadiť na rozhodcovský rozsudok tak, akoby materiálne právoplatný nebol, nie je ním teda viazaný v zmysle § 159 O.s.p. Ustanovenie § 44 zákona o rozhodcovskom konaní je potrebné považovať za zákonné zmocnenie, ktoré umožňuje exekučnému súdu jeho preskúmanie. Konanie vo veci ochrany spotrebiteľa tvorí samostatné odvetvie práva, a to spotrebiteľské

právo. Jeho účelom je odstránenie značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach založených spotrebiteľskou zmluvou ku škode spotrebiteľa.

Prekážka rozsúdenej veci (*rei iudicatae*) svojou podstatou patrí k procesným podmienkam a jej existencia (zistenie) v každom štádiu konania vedie k zastaveniu konania. Táto prekážka nastáva predovšetkým vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutočných tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t.j. ak vyplýva z rovnakého skutku).

Pre posúdenie, či je daná prekážka veci právoplatne rozhodnutej, nie je významné, ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, pokiaľ určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený inak, nesprávne či neúplne. Pokiaľ ide o totožnosť účastníkov, nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie (či ten, kto bol v skoršom konaní žalobcom, je žalobcom aj v novom konaní alebo má postavenie žalovaného, resp. či ten, kto v skoršom konaní vystupoval ako žalovaný, má alebo nemá v novom konaní procesné postavenie žalovaného). Konanie sa týka tých istých osôb aj v prípade, ak v novom konaní vystupujú právni nástupcovia pôvodných účastníkov konania, či už z dôvodu univerzálnej alebo singulárnej sukcesie.

Z obsahu spisu vyplýva, že v danej veci exekúcie oprávnenej P. C. s.r.o., so sídlom v B., A. 2/A, vedenej proti povinnému E. B. trvale bytom Z V., R. J. X., o vymoženie 1 659,70 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Zvolen, pod sp. zn. 13 Er 337/2013, **na základe** rozhodcovského rozsudku **Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Rozhodcovská, arbitrážna a mediačná a.s., ktorý bol vydaný 2. 3. 2012 pod sp. zn. IIB12100096**, nepredchádzalo žiadne iné konanie na súde a vo veci nebolo predtým rozhodnuté. Vzhľadom na uvedené dovolateľkou vytýkaná vyššie uvedená vada (§ 237 ods. a/, d/ a e/ O.s.p.) konanie nezačala.

Exekučný súd, ale v danej veci začal konať na základe žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, o ktorej bol povinný rozhodnúť do 15 dní od jej doručenia (§ 44 Exekučného poriadku). V tomto prípade z určujúceho – obsahového – hľadiska (§ 41 ods. 2 O.s.p.) nejde zo strany oprávnenej o námietku nedostatku návrhu na začatie konania v zmysle ustanovenia § 237 písm. e/ O.s.p., ale o námietku inú, ktorú oprávnená uvádza vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti postupu a právnych záverov súdov (ich právneho posúdenia veci), na ktorých v danom prípade založili svoje rozhodnutia.

Oprávnená nenamietala neopodstatnene, že konanie súdov bolo postihnuté vadou podľa § 237 písm. a/ d/ a e/ O.s.p., ktorej sa mali, ako to vyplýva z obsahu dovolania, dopustiť zrejme tým, že skúmali podmienky vydania rozhodcovského rozsudku, hoci povinná nevyvinula žiadnu aktivitu na takýto prieskum.

Oprávnená v dovolaní tiež namieta, že sudy jej v konaní odňali možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

Dovolateľka v súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. namieta porušenie jej práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04). Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

K odňatiu možnosti oprávnenej pred súdom konať a k porušeniu práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd malo podľa jej názoru dôjsť tým, že súd prvého stupňa zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, hoci pre takéto rozhodnutie neboli splnené zákonom stanovené podmienky.

Podľa názoru dovolacieho súdu v prejednávanej veci (vychádzajúc z obsahu spisu) odvolací súd i exekučný súd splnenie podmienok pre zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie posúdili správne.

Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky (dohodnutej v spotrebiteľskej veci, t.j. vo veci vyplývajúcej zo spotrebiteľského právneho vzťahu, ktorým je právny vzťah založený právnou skutočnosťou - spotrebiteľskou zmluvou) súdy v exekučnom konaní nepreskúmavali vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizovali svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona a to z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t.j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom.

Rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku. Takúto interpretáciu ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyžaduje účel právnej úpravy premietajúcej sa v právnych predpisoch na ochranu práv spotrebiteľa tvoriacich samostatné odvetvie práva, a to spotrebiteľské právo. Týmto účelom je odstránenie značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach založených spotrebiteľskou zmluvou ku škode spotrebiteľa.

Oprávneniu súdov v exekučnom konaní skúmať právomoc rozhodcovského súdu v súvislosti s existenciou rozhodcovskej zmluvy, resp. s jej neplatnosťou, nebránia ustanovenia zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „zákon o rozhodcovskom konaní“), napr. § 21 ods. 2 alebo § 40 ods. 1 písm. c/ tohto predpisu. Tieto ustanovenia sa týkajú všeobecne účastníkov rozhodcovského konania, ktorými môžu byť aj iné subjekty než spotrebiteľ, pričom sa v nich premieta klasická rímska právna zásada (princíp) „vigilantibus iura scripta sunt“ („práva patria bdelym“ alebo „nech si každý stráži svoje práva“ alebo „zákony sú písané pre bdelych“). Kým nevyužitie postupu podľa týchto ustanovení v prípade iných účastníkov rozhodcovského konania, znamená stratu možnosti skúmať a spochybňovať rozhodcovskú zmluvu a tým aj právomoc rozhodcovského súdu v konkrétnej veci (pretože inak by tieto ustanovenia strácali svoj zmysel – boli by nadbytočné), v spotrebiteľských veciach tomu tak nie je. Princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. To znamená, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť tohto exekučného titulu. Takýmto postupom exekučný súd naplňa príkaz vyplývajúci z princípu ochrany práv spotrebiteľa.

Dovolaateľka tvrdila, že konanie súdu je postihnuté aj vadou podľa § 237 písm.f/ O.s.p., ktorej sa súd dopustil tým, že jej neumožnil riadne a zákonným spôsobom uplatniť svoje práva z rozhodcovského rozsudku v exekučnom konaní. Oprávnená nemala možnosť podať kvalifikované odvolanie proti uzneseniu prvostupňového súdu v dôsledku nedostatočného odôvodnenia jeho rozhodnutia a odvolací súd sa nezaoberal ani týmito odvolacími dôvodmi oprávnenej, ktoré v podanom odvolaní uviedla. Dovolaateľka uviedla, že pred vydaním poverenia na výkon rozhodnutia súd nemá preskúmovaciu právomoc (zrejme vo vzťahu k exekučnému titulu).

Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že vyššie uvedená námietka dovolateľky týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutia odvolacieho súdu nie je dôvodná.

Podľa § 167 ods. 2 O.s.p. ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená vo vyššie citovanom ustanovení. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení.

Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávajúcu vec, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijatý záver o nesplnení podmienok pre vyhovie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zrozumiteľne a v značnom rozsahu vysvetlil.

Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia skonštatoval správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia

prvostupňového súdu doplnil ďalšie dôvody, pre ktoré toto rozhodnutie potvrdil. Taktiež vysvetlil, prečo sa nestotožnil s námietkami oprávnenej uvedeními v odvolaní. Odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia dalo tak odpoveď na relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany oprávnenej, keď v dostatočnom rozsahu zodpovedalo, prečo nemohlo byť vyhovené žiadosti požadovanej súdnym exekútorom. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a že aj odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv oprávnenej.

Dovolateľka v dovolaní namieta, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm.b/ O.s.p.).

Iná vada konania je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Je právne relevantná, ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Z hľadiska dovolateľkou tvrdenej existencie tzv. inej vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. treba uviesť, že dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia o tomto dovolacom dôvode až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné (o tento prípad ale v prejednávanej veci nejde).

Dovolateľka napokon tvrdí, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis,

alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené, mohli mať za následok nanajvyš vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, ale nezakladali by súčasne prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné, ale o taký prípad v danej veci nejde.

V dovolacom konaní úspešnému povinnému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky mu však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že nepodal návrh na ich priznanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V B. 8. apríla 2014

**JUDr. Vladimír M a g u r a, v.r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Pudmarčíková